

Wrocław, dnia 15 grudnia 2016 r.

OPINIA PRAWNA
dotycząca sposobu obliczania bezwzględnej
większości głosów potrzebnej dla wyboru
Prezesa Zarządu Polskiego Związku
Kajakowego

Przygotowana dla:

Prezesa Zarządu i członków Zarządu Polskiego Związku Kajakowego

DAUERMAN
KANCELARIA PRAWA
SPORTOWEGO I GOSPODARCZEGO

Kancelaria Radcy Prawnego
Tomasz Dauerman

www.dauerman.com.pl
tel.: +48 71 794 77 83-84
fax: +48 71 715 26 20
kpm.: +48 501 157 288
DZ WRK 5A 17/O Wrocław

Al. Śląska 1
54-118 Wrocław
Stadion Wrocław
Budynek Wschód, III piętro
e-mail: info@dauerman.com.pl
NIP: 686-135-98-30
REGON: 891091900
11 1090 2529 0000 0001 0194 5343

AKTY PRAWNE:

- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, Dz.U. 1989 Nr 20 poz.104. (dalej: PStow);
- Ustawa o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r., Dz. U. 2010 Nr 127 poz 857, (dalej: u.s.);
- Statut Polskiego Związku Kajakowego
- Regulamin Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Członków Polskiego Związku Kajakowego

STAN FAKTYCZNY:

W dniu 10 grudnia 2016 odbyło się Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków Polskiego Związku Kajakowego (dalej: PZKaj), na którym dokonano wyborów władz PZKaj, w tym Prezesa Zarządu.

W wyborach na funkcję Prezesa Zarządu oddano łącznie 236 głosów. W pierwszej turze na kandydata Tadeusza Wróblewskiego oddano łącznie 118 ważnych głosów, zaś na kandydata Józefa Bejnarowicza oddano łącznie 117 ważnych głosów. 1 głos uznano za nieważny. Po przeliczeniu głosów uznano, że Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków Polskiego Związku Kajakowego w pierwszej turze wybrało kandydata Tadeusza Wróblewskiego na funkcję Prezesa Zarządu PZKaj w kadencji 2016-2020

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi spełnienia wymogów statutowych i regulaminowych w zakresie uzyskania bezwzględnej większości głosów przez kandydata Tadeusza Wróblewskiego, niezbędnej dla dokonania wyboru na funkcję Prezesa Zarządu PZKaj w pierwszej turze, wybrany Prezes Zarządu oraz członkowie Zarządu zlecieli sporządzenie opinii, w której analizie zostaną poddane właściwe przepisy statutu PZKaj oraz Regulaminu obrad PZKaj w oparciu o wyżej przedstawiony stan faktyczny.

ANALIZA STANU PRAWNEGO W OPARCIU O STAN FAKTYCZNY:

1. Stan prawny

Polski Związek Kajakowy, działa jako polski związek sportowy w rozumieniu obowiązujących przepisów. Zgodnie z art. 7 ust. 3 u.s.:

Art. 7

(...)

3. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do polskiego związku sportowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach.

Dla celów niniejszej opinii szczególne znaczenie ma treść przepisu art. 10 ust. 1 pkt 5 PStow

Art. 10

1. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

(...)

5) Władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje

To statut określa zatem tryb i zasady wyboru władz PZKaj, w tym również Prezesa Zarządu PZKaj.

Władza uprawniona do wyboru Prezesa Zarządu PZKaj została wskazana w §30 ust. 1 pkt 3 Statutu PZKaj. Zgodnie z nim:

§ 30.

1. *Do kompetencji sprawozdawczo-wyborczego Walnego Zgromadzenia Członków należy:*

(...)

3) wybór Prezesa, członków Zarządu Związku, Komisji Rewizyjnej i Komisji Dyscyplinarnej;

Osoby uprawnione do głosowania w przedmiocie wyboru Prezesa Zarządu PZKaj jak sposób ustalenia liczby głosów przysługujących w/w osobom zostały określone w § 31 oraz § 32 Statutu PZKaj:

§ 31.

W Walnym Zgromadzeniu Członków biorą udział:

1) *z głosem stanowiącym – przedstawiciele członków zwyczajnych, powołani zgodnie z przepisami wewnętrznymi tych członków;*

2) *z głosem doradczym – członkowie i prezesi honorowi, członkowie wspierający, członkowie pozostałych władz, którzy nie są przedstawicielami członków zwyczajnych oraz zaproszeni goście.*

§ 32.

1. *Każdemu członkowi zwyczajnemu przysługuje jeden przedstawiciel, który dysponuje następującą liczbą głosów:*

1) *przedstawiciel klubów sportowych – 1 głos oraz dodatkowo 1 głos za posiadanie przez klub sportowy licencji aktualnej na dzień zwołania Walnego Zgromadzenia Członków;*

2) *przedstawiciel wojewódzkich lub okręgowych związków kajakowych oraz osób prawnych, o których mowa w § 14 ust. 1 – 1 głos.*

2. *Przedstawiciel nie może głosować za pośrednictwem pełnomocnika.*

3. *Przedstawicielowi członka zwyczajnego przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze.*

4. *O powołaniu przedstawiciela oraz jego zmianie, podmiot, którego przedstawiciel był reprezentantem, powinien niezwłocznie poinformować Zarząd Związku, nie później jednak niż na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Członków.*

W statucie przewidziano zatem konstrukcję, zgodnie z którą każdy członek zwyczajny reprezentowany jest przez jednego przedstawiciela, który jednakże może uzyskać dodatkowy głos w zależności od spełnienia kryteriów określonych w wyżej wskazanych przepisach.

Statut określa również wymogi dotyczące ważności odbycia się Walnego Zgromadzenia Członków jak również ogólną zasadę dotyczącą sposobu podejmowania uchwał:

§ 33.

1. Walne Zgromadzenie Członków jest ważne przy obecności 50% przedstawicieli uprawnionych do udziału w Zgromadzeniu w I terminie i bez ograniczeń w II terminie, o ile termin ten został podany w zawiadomieniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków.

2. Walne Zgromadzenie Członków obraduje według uchwalonego przez siebie regulaminu i porządku obrad, których projekt przedkłada Zarząd Związku.

3. Uchwały Walnego Zgromadzenia Członków podejmowane są zwykłą większością głosów, chyba że niniejszy statut stanowi inaczej.

W szczególności należy zwrócić uwagę na ust. 3 stanowiący ogólną zasadę podejmowania uchwał, tj., dokonywanie czynności zwykłą większością głosów. Przepis ten jednoznacznie wskazuje, że statut może określać inną wymaganą większość dla podejmowania uchwał przez Walne Zgromadzenie Członków. Jednym z takich przepisów, istotnych dla treści niniejszej opinii jest § 37 ust. 7 Statutu PZKaj, dotyczący wymaganej większości dla wyboru Prezesa Zarządu PZKaj:

§ 37

(...)

7. Walne Zgromadzenie Członków wybiera Prezesa Zarządu bezwzględną większością głosów (pierwsza tura).

Analogiczny zapis znalazł się w § 8 ust. 9 Regulaminu obrad

§ 8

(...)

9. Kandydat na Prezesa Związku, dla dokonania jego wyboru przez Walne Zgromadzenie musi uzyskać bezwzględną większość głosów (pierwsza tura).

W przypadku braku osiągnięcia wyżej wskazanej większości, przeprowadza się drugą turę głosowania, zgodnie z § 37 ust. 8 Statutu oraz § 8 ust. 10 Regulaminu obrad

§ 37

(...)

8. Jeżeli w trybie określonym w ust. 7 żaden z kandydatów nie uzyska wymaganej ilości głosów, przeprowadza się drugą turę głosowania. Do drugiej tury głosowania przechodzi dwóch kandydatów, którzy uzyskali największą ilość głosów. W drugiej turze wybrany na Prezesa zostaje kandydat legitymujący się większą liczbą otrzymanych głosów.

§ 8

(...)

10. W przypadku, gdy z dwóch lub więcej kandydatów na Prezesa Związku żaden nie uzyska wymaganej większości w pierwszym głosowaniu, Przewodniczący obrad zarządza drugą turę wyborów. Do drugiej tury głosowania przechodzi dwóch kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów. W drugiej turze wybrany na Prezesa zostaje kandydat legitymujący się większą liczbą otrzymanych głosów. W przypadku, gdy jedyny kandydat na Prezesa nie uzyska wymaganej do dokonania wyboru liczby głosów, może on ponownie ubiegać się o wybór w kolejnej turze głosowania, które przeprowadza się w oparciu o przepisy niniejszego regulaminu.

Kluczowe dla udzielenia odpowiedzi na pytanie dotyczące prawidłowości przebiegu

Walnego Zgromadzenia Członków oraz wyboru Prezesa Zarządu PZKaj jest określenie, czy po ogłoszeniu wyników pierwszej tury wyborów należało zastosować § 37 ust. 7 Statutu PZKaj i uznanie, że kandydat Tadeusz Wróblewski uzyskał bezwzględną większość głosów, czy też z uwagi na brak uzyskania bezwzględnej większości głosów należało przeprowadzić drugą turę wyborów zgodnie z § 37 ust. 8 Statutu.

Wyżej wskazane zagadnienie jest istotne z uwagi na wyniki wyborów, tj.:

- 1) 118 głosów oddanych na kandydata Tadeusza Wróblewskiego
- 2) 117 głosów oddanych na kandydata Józefa Bejnarowicza
- 3) 1 głos został uznany za nieważny

W szczególności należy dokonać kwalifikacji, czy 118 głosów oddanych na kandydata Tadeusza Wróblewskiego stanowi większość bezwzględną z uwagi na 1 oddany głos nieważny.

II. Definicja bezwzględnej większości głosów

Zarówno ustawa o sporcie, ustawa – Prawo o stowarzyszeniach jak i statut Polskiego Związku Kajakowego nie definiują pojęcia „bezwzględnej większości głosów” użytego w wyżej przedstawionych przepisach statutu PZKaj. W związku z powyższym, należy w tym zakresie odnieść się do poglądów judykatury oraz doktryny:

Joanna Maria Karolczak w swojej pracy pt. „Zasady i tryb głosowania” zdefiniowała większość bezwzględną w następujący sposób:

„większość bezwzględna - gdy dany kandydat lub wniosek uzyskuje poparcie więcej niż połowy ważnie oddanych głosów; jest on zaakceptowany, gdy więcej jest głosów "za" niż wszystkich innych ważnych głosów (przeciwnych i wstrzymujących się). Bezwzględna większość to liczba większa od połowy /overall majority/. Głosy wstrzymujące się są brane pod uwagę, utrudniają one uzyskanie większości bezwzględnej którejkolwiek z możliwości. Oddanie głosów nieważnych lub nieoddanie ich wcale przyczynia się do obniżenia limitu głosów niezbędnych do uzyskania większości bezwzględnej.

(...)

Na przykład w trakcie 6 posiedzenia I kadencji Sejmu RP, w I turze głosowania nad kandydaturami na prezesa NIK wzięło udział 423 posłów, oddano 3 głosy nieważne, a więc większość bezwzględna wynosiła 211."

(J. M. Karolczak, "Zasady i tryb głosowania", Kancelaria Sejmu. Biuro Studiów i Ekspertyz, Informacja nr 29, kwiecień 1992 r., s. 2)

Teza ta potwierdzona jest również przez przedstawicieli aktualnej doktryny prawa konstytucyjnego:

*W nauce prawa **większość bezwzględna** jest dość jednolicie rozumiana. Niemal powszechnie wskazuje się, że większość bezwzględna (absolutna) występuje wówczas, gdy dla ważności danej decyzji wymagana jest ponad połowa ważnie oddanych głosów. (...)*

*W przypadku większości bezwzględnej dla sposobu określania podstawy, od której liczy się połowę głosów, istotne jest rozstrzygnięcie tego, czy głosy nieważne wchodzi do tej podstawy. **Doktryna prawa konstytucyjnego niemal***

powszechnie odpowiada na to pytanie przecząco. Podobnie czyni TK (por. uchw. z 20.9.1995 r., W 18/94, OTK 1995, Nr 1, poz. 7, s. 267 i uchw. z 13.2.1996 r., W 1/96, OTK 1996, Nr 1, poz. 7, s. 190)

(B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Legalis)

Na okoliczność tę wskazał również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 kwietnia 2016 r. (sygn. I OSK 3499/15), w którym stwierdził, że:

w doktrynie oraz w orzecznictwie ukształtowany został sposób rozumienia pojęcia "bezwzględna większość głosów". Definicja tego pojęcia zawarta została w uchwale Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 września 1995 r. sygn. akt W 18/94. Warto podkreślenia jest, że chociaż uchwała ta nie jest obecnie wiążąca, to wciąż aktualnym pozostaje przedstawiony w niej proces wykładni i wciąż korzystać należy z jej walorów argumentacyjnych. W powołanej uchwale wskazano, że co do zasady "bezwzględna większość głosów" oznacza co najmniej oddany o jeden głos więcej od sumy pozostałych ważne oddanych głosów, to oznacza przeciwnych i wstrzymujących się. Przy tak rozumianej "bezwzględnej większości głosów" w celu jej ustalenia należy odnieść liczbę głosów oddanych za danym kandydatem do liczby wszystkich ważne oddanych głosów.

III. Wynik wyborów na funkcję Prezesa Zarządu PZKaj

Odnosząc powyższe do wyników wyborów na funkcję Prezesa Zarządu Polskiego Związku Kajakowego, należy wskazać, że kandydat Tadeusz Wróblewski uzyskał bezwzględną większość głosów podczas głosowania w pierwszej turze. Zgodnie bowiem z treścią przywołanych w niniejszej opinii przepisów, jak również stanowiskiem doktryny i judykatury uzyskał on ponad połowę ważnych głosów. Nieważny głos nie wszedł do podstawy, od której liczono połowę głosów niezbędnych dla podstawy, od której liczy się połowę głosów.

Należy w tym momencie zwrócić uwagę na okoliczności przywoływanej już uchwały Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 września 1995 r. sygn. akt W 18/94, w której udzielono odpowiedzi na następujące pytania:

Czy bezwzględna większość głosów przy nieparzystej liczbie oddanych głosów oznacza oddanie głosów „za” co najmniej o jeden więcej od sumy pozostałych ważne oddanych głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, czy oznacza oddanie głosów „za” co najmniej o jeden głos więcej niż wynosi połowa ogółu głosujących liczona w liczbach pełnych?

Trybunał udzielił odpowiedzi na wyżej postawione pytanie stwierdzając, że:

Bezwzględna większość oznacza co najmniej o jeden głos więcej od sumy pozostałych ważne oddanych głosów, to znaczy przeciwnych i wstrzymujących się. Analiza omawianej uchwały prowadzi do wniosków, że Trybunał odróżnił pojęcie bezwzględnej większości od formuły 50% + 1 głos przy nieparzystej liczbie głosów przy zaokrągleniu do całości połowy głosów wyrażonych ułamkiem. „Przy liczbie 45 głosów tak określona połowa wynosi 23 głosy. Do takiego samego rezultatu prowadzi przyjęcie zasady niepodzielności głosów i uznanie, że jeden głos jest minimalną jednostką obliczeniową w każdej fazie głosowania, także przy określaniu połowy głosów. W konsekwencji, przyjmując, że połowa głosów to 23 głosy, przy liczbie 45 głosów, otrzymuje się sumę 46 głosów. Według Trybunału

Konstytucyjnego formuła 50% + 1 głos przy nieparzystej liczbie głosów zawodzi, gdyż prowadzi do przyjęcia wymogu kwalifikowanej większości głosów.” (M. Krzymkowski, *Pojęcie większości bezwzględnej w ustawach o samorządzie terytorialnym*, Zeszyty Naukowe Instytutu Administracji AJD w Częstochowie, s. 82)

Ostatecznie Trybunał wskazał, że „sposób ustalania większości bezwzględnej musi prowadzić zawsze do rozstrzygnięć zgodnych z językowym znaczeniem takiej większości. Oznacza ona, że za wnioskiem opowiada się więcej osób, niż ci, którzy go nie popierają, to znaczy są jemu przeciwni i wstrzymują się od głosu”.

Powyższe rozważania są kluczowe dla omawianego stanu faktycznego. Z uwagi na wyłączenie nieważnego głosu z podstawy obliczania bezwzględnej większości, suma ważnie oddanych głosów wynosi 235. Powyższa interpretacja Trybunału, w pełni akceptowana w doktrynie i orzecznictwie oznacza również, że dla stwierdzenia bezwzględnej większości wystarczyło uzyskanie 118 głosów, tj. co najmniej jednego głosu więcej od sumy pozostałych ważnie oddanych głosów, tj. przeciwnych i wstrzymujących się.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że Pan Tadeusz Wróblewski został prawidłowo wybrany na funkcję Prezesa Zarządu PZKaj.

WNIOSKI KOŃCOWE:

W niniejszej opinii analizie poddano prawne aspekty wyborów na funkcję Prezesa Zarządu Polskiego Związku Kajakowego, tj. sposób obliczania bezwzględnej większości głosów potrzebnej dla wyboru Prezesa Zarządu PZKaj w pierwszej turze.

Z poczynionych ustaleń wynika, że dla stwierdzenia bezwzględnej większości wystarczyło uzyskania 118 głosów, tj. co najmniej jednego głosu więcej od sumy pozostałych ważnie oddanych głosów, tj. przeciwnych i wstrzymujących się. W związku z powyższym stwierdza się, że Pan Tadeusz Wróblewski został prawidłowo wybrany na funkcję Prezesa Zarządu PZKaj.

Niniejsza Opinia prawna wydana została w trybie art. 6, art. 7, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych dla Polskiego Związku Kajakowego.

Niniejsza Opinia prawna została wydana w oparciu o bieżący stan prawny oraz informacje zawarte w stanie faktycznym przedstawione przez Polski Związek Kajakowy na dzień 14 grudnia 2016 r.

Przedmiotową opinię sporządził radca prawny Tomasz Dauerman

RADCA PRAWNY
Tomasz Dauerman
mgr Tomasz Dauerman
W1 - 399